

Grund- og nærhedsnotat vedrørende forslag til forordning om fællesforetagendet for biobaserede industrier (BRIDGE)

KOM(2013) 496 endelig

1. Resumé

BRIDGE er et offentlig-privat partnerskab (OPP) mellem Kommissionen og de biobaserede industrier i EU. Forslaget er et led i implementeringen af Kommissionens bioøkonomistrategi fra 2012. Formålet med partnerskabet er overordnet at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa gennem udnyttelse af restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

Analysen viser, at de biobaserede industrier kan yde et vigtigt bidrag til at skabe bæredygtig vækst i Europa og sikre overgangen til en lavemissionsøkonomi. Dette kræver langsigtede investeringer og kritisk masse for at finde de rigtige teknologiske løsninger. Et centralt element i forslaget er, at der skal etableres og udvikles en række flagskibs-bioraffinaderier, der kan sammenlignes med fossilt baserede alternativer. Industrien har forpligtet sig til at bidrage med 20,9 mia. kr. og EU bidrager med 7,45 mia. kr. fra Horisont 2020-budgettet. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf BRIDGE er et af dem.

2. Baggrund

Et centralt element i Horisont 2020 er forslaget om at arbejde sammen med den private sektor og med medlemsstaterne for at opnå resultater, som ét land eller én virksomhed med al sandsynlighed ikke vil kunne opnå alene. Kommissionens meddelelse om partnerskaber præsenterer idéer i forhold til offentlig-private partnerskaber, og hvordan de skal bidrage til at øge samarbejdet med den private sektor. Kommissionen har fremsat forslag til i alt ti offentlig-private partnerskaber, hvoraf de biobaserede industrier (BRIDGE) er et af dem.

Forslaget til et offentlig-privat partnerskab mellem Kommissionen og de biobaserede industrier i Europa er et vigtigt bidrag til opnåelse af målene i Europa 2020-strategien og flagskibsinitiativerne "Innovation i Europa", "Et ressourceeffektivt Europa" og "En industripolitik for en globaliseret verden". Forslaget er også et vigtigt element i implementeringen af Kommissionens bioøkonomistrategi fra 2012 og opnåelsen af EU's mål vedrørende klimaændringer i 2020.

BRIDGE bygger på et forarbejde mellem de biobaserede industrier i Europa, hvor ikke mindst Novozymes har spillet en central rolle. Målsætning er at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa gennem udnyttelse af restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

27. august 2013

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Slotholmsgade 10
Postboks 2135
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fivu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Ref. nr. 13/024340-04

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

I lyset af den stadigt større konkurrence på verdensplan er der behov for yderligere investeringer i forskning, demonstration og udbredelse af biobaserede industrier i Europa, hvis konkurrencepositionen for de europæiske industrier skal styrkes.

Formålet med BRIDGE er at:

- Udvikle bære- og konkurrencedygtige biobaserede industrier i Europa, baseret på avancerede bioraffinaderier
- Demonstrere teknologier, der giver muligheder for at skabe nye kemiske byggesten, nye materialer og nye forbrugerprodukter baseret på europæisk biomasse
- Udvikle forretningsmodeller, der integrerer økonomiske aktører i hele værdikæden og gennem etablering af nye samarbejder / klynger på tværs af sektorer og brancher
- Etablering af flagskibs-bioraffinaderier, der kan vise omkostnings- og resultatforbedringer på niveauer, der kan sammenlignes med fossilt baserede alternativer.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser

Finansieringen af forslaget skal ske dels fra industrien og dels fra Horisont 2020-budgettet. Industrien har forpligtet sig til at bidrage med 20,9 mia. kr. og EU bidrager med 7,5 mia. kr. fra Horisont 2020-budgettet.

Partnerskabet får status som en juridisk person. Der skal udpeges en bestyrelse med fem repræsentanter for Kommissionen og fem repræsentanter for de private medlemmer. Bestyrelsen får det overordnede ansvar for strategiu udvikling, gennemførelse af de konkrete initiativer og tilsyn. Herudover knyttes der til partnerskabet et videnskabeligt udvalg på max 10 højt kvalificerede eksperter samt en gruppe af repræsentanter for medlemsstaterne. Til den daglige ledelse skal der ansættes en direktør.

Målsætningerne skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle hvilke typer partnere, der kan deltage i forsknings- og innovationsprojekter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at de politiske mål, der ligger bag forslaget, kun kan opfyldes med en EU-indsats af følgende årsager:

- Den udpegede store forsknings- og innovationsmæssige udfordring har tværnational karakter og er meget kompleks, og dette stiller krav om, at komplementær viden og finansielle ressourcer lægges sammen på tværs af sektorer og grænser. De enkelte medlemsstater, virksomheder eller interessenter kan ikke løse dette problem på egen hånd.
- Koordineringsindsatsen og de påkrævede ressourcer er af et sådant omfang, at de kun kan virkeliggøres på en troværdig måde på europæisk niveau.
- I lyset af tilsvarende og konkurrerende initiativer, der er i gang eller iværksættes i andre førende økonomier (USA, Brasilien, Kina, Canada), vil alene en stort anlagt foranstaltning, som gennemføres på europæisk niveau, være tilstrækkelig til at få industrier til at investere i Europa.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1 mia. euro til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 150 mio. kr. over den syvårige periode.

8. Høring

Forslaget er blevet sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni artikel 185-partnerskaber og artikel 187-partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere

grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

GTS tilslutter sig de bemærkninger, der er fremsendt fra Landbrug & Fødevarer i samarbejde med en række universiteter. GTS finder det særligt væsentligt, at der sikres et stærkt samspil mellem nationale satsninger indenfor sektoren og de kommende EU initiativer.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU fremhæver at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen for Bridge i Kommissionens forslag, og foreslår, at den bliver det.

Landbrug og Fødevarer, KU, AU, AAU og Biorefining Alliance:

Ovennævnte institutioner og organisation hilser forslaget særdeles velkomment, idet der er behov for en markant satsning på fællesskabsniveau for at realisere de store samfunds-, erhvervs- og jobskabelsesmæssige potentialer, der er i forbindelse med den nødvendige omstilling til et mindre fossilafhængigt samfund. Institutionerne finder det helt afgørende, at der samtidig holdes fast i intentionerne i Horizon 2020 om en afbureaukratisering, og at ansøgningsprocedurer og regler for deltagelse strømlines. Høringsparterne finder organiseringen i et offentligt-privat partnerskab hensigtsmæssig men pointerer, at denne organisering ikke må føre til, at virksomheder og univer-

siteter pålægges yderligere administrative krav og uhensigtsmæssige procedurer. Institutionerne ønsker, at kommunikationsdelen styrkes i oplægget, så forbrugeraccepten øges, og mulighederne når ud til en bredere kreds af mulige aktører, herunder det politiske system og den bredere offentlighed. Derudover ønsker høringsparterne et bredere udgangspunkt ift. brugen af forskellige typer biomasser. Der forslås eksempelvis grønne, proteinrige biomasser, men det fremhæves samtidig, at det på længere sigt kunne være hensigtsmæssigt også at inddrage akvatisk biomasse.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerskaberne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes generelt, at de andre medlemslande støtter forslaget til forordning. Det forventes, at en række medlemslande vil stille forslag om at øge medlemslandenes indflydelse i BRIDGE, evt. gennem direkte repræsentation i bestyrelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om forslaget. Regeringen er fortalende for et tæt samarbejde mellem den offentlige og private sektor for at sikre, at investeringerne i forskning får betydning for væksten i erhvervslivet og dermed jobskabelsen i Europa. Derfor støtter regeringen generelt disse fælles teknologiinitiativer i Europa inklusive BRIDGE.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**